

se – er med industrialiseringen og udviklingen i øvrigt af et moderne samfund blevet en belastende opgave for politiet. Anklagefunktionen, inddrivelse af bøder og fuldbyrdelse af anstaltsdomme påhviler ligeledes fortsat politiet, mens fuldbyrdelsen af kriminalretlige foranstaltninger i øvrigt blev overtaget af kriminalforsorgen i Grønland fra 1979.

På grund af de geografiske forhold er eftersøgninger og retningsforanstaltninger til lands og til vands væsentlige arbejdsopgaver, der skulle forestås af politiet, og som fortsat bliver det. Ved siden af traditionelle politimæssige opgaver af administrativ karakter, som udstedelse af pas, førerbeviser og spiritusbevilgninger, blev politiet – fortrinsvis på grund af manglende alternative muligheder – pålagt en lang række øvrighedsopgaver og administrative opgaver, som for de flestes vedkommende ikke kendes i dansk politiarbejde. Det var bl.a. behandling af kommunale vedtægter, fredningsbestemmelser, fiskerispørgsmål og havnespørgsmål, tilsyn med skibe og motorkøretøjer og fiskeriinspektion. Herudover blev familieretlige myndighedsopgaver vedrørende faderskab, mægling og vilkårsforhandling i ægteskabssager og adoptionssager henlagt til politiet.

En del af de omtalte opgaver – men ikke alle – er efterhånden overført til mere relevante myndigheder, herunder i takt med, at hjemmestyret er blevet udbygget.

4.8.2.2. Organisation. Organisatorisk var politiet indtil 1965 underlagt Ministeriet for Grønland og landshøvdingen. Siden da har Grønland – som en selvstændig politikreds på linje med rigsfællesskabets øvrige politikredse – været underlagt justitsministeren, der som nævnt udøver sine beføjelser gennem henholdsvis Rigspolitiet og Rigsadvokaten.

I sammenligning med de øvrige politikredse indtager Grønland imidlertid en særstilling på en række områder i forhold til Justitsministeriet, Rigspolitiet og Rigsadvokaten.

På lovgivningsområdet bistår politimesteren *Justitsministeriet* i udarbejdelsen af nye danske love med virkning for Grønland (f.eks. den grønlandske færdselslov og våbenlov) og modtager lovinitiativer fra hjemmestyret til udtalelse, hvis de hører under Justitsministeriets fagområde.

Der er hyppig kontakt mellem Justitsministeriet, *Rigspolitiet* og politimesterembedet om bl.a. ressourcer, personale, lønninger og uddannelse. Rigspolitiets rejseafdeling og kriminalteknisk afdeling yder assistance i konkrete sager, og Rigspolitiets centrale registre og analyseenheder bistår med registrerede oplys-

ninger til brug ved efterforskning. Uddannelse og efteruddannelse sker i et samarbejde med politiskolen i Danmark, og teknologiudvikling i et samarbejde med Rigspolitiets dataafdeling.

Som anklagemyndighed er politiet efter retsplejeloven direkte underordnet *Rigsadvokaten* (og justitsministeren). Rigsadvokaten får løbende tilsendt politimesterens »anklageinstruks« og følger forelagte sager fra første orientering til afslutning.

Politiet i Grønland er som andre danske forvaltningsmyndigheder undergivet kontrol af *Folketingets Ombudsmand*. Ombudsmanden har foretaget inspektion af anstalter og detentioner. I fortsættelse heraf har der været iværksat regelsanering med hensyn til fuldbyrdelse af anstaltsdomme.

Politimesterembedet, der er beliggende i Nuuk, har en politimester som øverste chef, en vicepolitimester som stedfortræder, et antal politiassessorer og politifuldmægtige, 1 politiinspektør med et politisekretariat og 1 kontorleder med et kontorafsnit. *Juristerne* er ansvarlige for anklagevirksomheden og for kredsens juridiske sagsbehandling. De giver møde som anklagere i Grønlands Landsret. De yder desuden vejledning til politidistrikterne om bl.a. operativ og administrativ politimæssig virksomhed, behandling af kriminalsager og det at give møde i kredsretten. Juristerne behandler kriminalsager, der efter særlige regler skal forelægges før tiltalerejsning.

Politiinspektøren med politisekretariatet forestår den politifaglige ledelse i politiet. Det sker bl.a. gennem stationsledermeddelelser, der supplerer politimesterens dagsbefalinger.

Politidistrikterne er sammenfaldende med 16 af 18 kommuner i Grønland. Herudover har Kangerlussuaq status som et selvstændigt politidistrikt. Hvert af de 17 politidistrikter er forsynet med politistation, detentioner, køretøjer og kommunikationsmidler. Der er tale om et decentraliseret politi med en selvstændig stationsleder og samtidig et udbredt nærpoliti, integreret i lokalbefolkningen og med synlige aktiviteter. Distrikternes politipersonale varierer fra små enmandsdistrikter til store distrikter med Nuuk som det største distrikt. Kun Nuuk politidistrikt er døgnbetjent. De øvrige distrikter har rådighedsvagt uden for almindelig åbningstid.

Til betjening af byderne anvendes 4 *politikuttere*. Uden for distrikternes politistationer findes kun detentioner og egentlige politilokaliteter ganske få steder. *Kommunefogederne* løser opgaverne fra bopælen, og det er ofte hertil berusere og uromagere bringes og her mistænkte tilbageholdes, indtil distriktets politi over-